

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

Protokolant Kinga Sternik

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Marka Zajkowskiego
w sprawie **W. C.** uniewinnionego od popełnienia czynu z art. 267 § 3 k.k., po
rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2024 r.,
kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej od wyroku Sądu
Okręgowego w Poznaniu z dnia 3 stycznia 2023 r., sygn. akt IV Ka 1159/22,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Złotowie
z dnia 20 czerwca 2022 r., sygn. akt II K 603/21,

**1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu
w Poznaniu;**

**2. nakazuje zwrócić oskarżycielce posiłkowej A. K., dawniej C.
uiszczoną opłatę od kasacji w kwocie 450 (czterystu
pięćdziesięciu) złotych.**

Jerzy Grubba   Piotr Mirek   Zbigniew Puskarski

[PGW]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Złotowie wyrokiem z dnia 20 czerwca 2022 r., sygn. akt II K 603/21, uznał, iż W. C. dopuścił się występku z art. 267 § 3 k.k. polegającego na tym, że w bliżej nieustalonym dniu przed 17 października 2019 r. w M. woj. [...]. posłużył się urządzeniem wizualnym w postaci kamery umieszczonej w łazience w domu zamieszkiwanym wspólnie z A. C. uzyskując dostęp do informacji, do której nie był uprawniony w postaci nagrania wizerunku pokrzywdzonej w czasie kąpieli w wannie, działając na szkodę A. C. i na podstawie art. 66 § 1 k.k. oraz art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne przeciwko oskarżonemu warunkowo umorzył na okres 1 roku próby. Na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 500 zł. Orzekł również o kosztach procesu.

Po rozpoznaniu apelacji oskarżonego Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 3 stycznia 2023 r., sygn. akt IV Ka 1159/22, zaskarżony wyrok zmienił i uniewinnił W.C. od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 267 § 3 k.k. Kosztami całego postępowania obciążył Skarb Państwa.

Od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego kasację wniósł pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej A. C., noszącej obecnie nazwisko „K.”. Zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść W. C. i zarzucił:

1. rażące naruszenie przepisu postępowania art. 7 k.p.k., mogące mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegające na:

- naruszeniu zasady swobodnej oceny dowodu z fotografii łazienki załączonej do pisma oskarżycielki posiłkowej (k. 164 akt sprawy) i dokonaniu oceny tego dowodu w sposób dowolny i uchybiający zasadom prawidłowego rozumowania oraz doświadczenia życiowego poprzez przyjęcie, że oskarżony miał możliwość wykonania zdjęcia A. C. leżącej w wannie w ten sposób, że oskarżony siedział na węższej krawędzi wanny oparty o ścianę, podczas gdy przy istniejącym układzie łazienki, z której korzystała oskarżycielka posiłkowa nie jest możliwym aby zdjęcie ukazujące A. C. w czasie kąpieli zostało wykonane w powyższy sposób przy zachowaniu ujęcia i kąta zrobienia zdjęcia,

- naruszeniu zasady swobodnej oceny dowodu z fotografii ukazujące A. C. w czasie kąpieli i dokonaniu oceny tego dowodu w sposób dowolny i uchybiający zasadom prawidłowego rozumowania oraz doświadczenia życiowego poprzez przyjęcie, że zdjęcie to mogło zostać wykonane przez oskarżonego w ten sposób, że oskarżony siedział na węższej krawędzi wanny oparty o ścianę oraz że nie mogło ono zostać wykonane kamerą umieszczoną w halogenie, podczas gdy przy istniejącym układzie łazienki nie jest możliwym, aby zdjęcie ukazujące A. C. w czasie kąpieli zostało wykonane przez oskarżonego w ten sposób, że siedział on na węższej krawędzi wanny oparty o ścianę, a ujęcie i kąt wykonania zdjęcia pozwala przyjąć, że zostało ono wykonane kamerą umieszczoną w halogenie;

2. rażące naruszenie przepisu postępowania art. 410 k.p.k. mogące mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegające na:

- nieuwzględnieniu ujęcia i kąta wykonania zdjęcia A. C. w czasie kąpieli,
- nieuwzględnieniu istniejącego układu łazienki, z której korzystała A. C., ukazanego na fotografii łazienki załączonej do pisma oskarżycielki posiłkowej (k. 164 akt sprawy), co skutkowało uznaniem, że oskarżony miał możliwość wykonania zdjęcia A. C. leżącej w wannie w ten sposób, że oskarżony siedział na węższej krawędzi wanny oparty o ścianę, podczas gdy przy istniejącym układzie łazienki, z której korzystała oskarżycielka posiłkowa nie jest możliwym aby zdjęcie ukazujące A. C. w czasie kąpieli zostało wykonane w powyższy sposób przy zachowaniu ujęcia i kąta zrobienia zdjęcia, a nadto ujęcie i kąt wykonania zdjęcia ukazującego A. C. w czasie kąpieli pozwala przyjąć, że zostało ono wykonane kamerą umieszczoną w halogenie.

Podnosząc powyższe, autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację, prokurator Prokuratury Okręgowej w Poznaniu wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna, przy czym w nawiązaniu do uwag poczynionych przez prokuratora należy wskazać, że nie świadczy o wadliwości tej skargi okoliczność, że przeniknęły do niej elementy charakterystyczne dla postępowania odwoławczego. Jest to dopuszczalne w sytuacji wydania przez Sąd Okręgowy

wyroku reformatoryjnego, po przeprowadzeniu samodzielnej oceny dowodów, zasadniczo odmiennej od oceny przedstawionej przez Sąd pierwszej instancji.

Sąd odwoławczy, wobec dokonania zasadniczej zmiany wyroku Sądu meriti, miał obowiązek przekonującego wykazania na czym polega błędność dokonanej przez ten organ oceny dowodów, prowadzącej do poczynienia błędnych ustaleń faktycznych. Jest faktem, że Sąd *ad quem* zaprezentował własną analizę zebranego w sprawie materiału dowodowego, poddając krytyce sposób procedowania Sądu meriti. Uznał, iż jego ocena dowodów „budzi zastrzeżenia, albowiem wykracza poza ramy swobodnej ich oceny, nie jest dokładna i wykazuje błędy logiczne”, w szczególności ocena wyjaśnień W. C. i zeznań A. C., nie uwzględnia wskazań doświadczenia życiowego i reguł logicznego rozumowania. Wspomniane zeznania Sąd Okręgowy uznał za w większości niewiarygodne i nieprzekonujące, wskazując, że świadek jest „kobietą sfrustowaną rozwodem orzeczoną z jej winy i toczącymi się postępowaniami o władzę rodzicielską i o podział majątku wspólnego” oraz że „w uwarunkowaniach niniejszej sprawy jest wielce prawdopodobne”, iż „zeznania A. C. na ten temat są nieprawdziwe, stanowiąc jej zemstę”. Sąd odwoławczy wskazał też jednak, że „co do niektórych faktów zeznania A. C. są rzeczywiście wiarygodne, zwłaszcza, iż zbieżne są także z wyjaśnieniami W. C.”, chociaż „nie oznacza to jeszcze, że dowód ten wykazuje, że W. C. dopuścił się zarzucanego mu przestępstwa”.

Sąd Okręgowy podkreślił, że „materiał dowodowy niniejszej sprawy powinien w sposób nie budzący najmniejszych wątpliwości wykazać, że rzeczywiście w miejscach wskazanych przez A. C. były zamontowane kamery i że dowodowa fotografia, ukazująca A. C. w wannie w czasie kąpieli, została zarejestrowana przy użyciu takiej kamery”. Zadeklarował, że przeanalizował cały materiał dowodowy i „doszedł do wniosku, iż niezasadnie odmówiono wiary W. C., iż nie popełnił zarzucanego mu przestępstwa, gdyż na jego sprawstwo nie wskazuje żaden dowód, poza zeznaniami A. C., które z kolei nie znalazły żadnego potwierdzenia czy to w osobowym czy rzeczowym materiale dowodowym sprawy”. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że dużą wagę Sąd drugiej instancji nadał okoliczności, iż „przeszukanie domu w M., mające miejsce w dniu 31 marca 2021 roku, i wykonana w jego trakcie dokumentacja fotograficzna, nie ujawniły nie tylko żadnych urządzeń

rejestrujących, ale także jakichkolwiek śladów, iż urządzenia takie znajdowały się w miejscach wskazanych przez A. C.” (miejscem tym miało być wnętrze jednego z zainstalowanych w łazience punktów świetlnych – halogenu umiejscowionego nad oknem), co powtórzył akcentując, że przeszukanie to „nie potwierdziło, aby w domu tym były zamontowane jakieś urządzenia rejestrujące obraz czy dźwięk, nie potwierdziło także, aby w miejscach wskazanych przez A. C. były jakiegokolwiek ślady wskazujące na to, iż coś tam było zamontowane, a potem usunięte”. Sąd Okręgowy wskazał również, że „przeanalizował materiał fotograficzny sprawy i stwierdził, że gdyby dowodowe zdjęcie miało zostać wykonane z kamery zamontowanej we wskazanym przez A. C. halogenie, to byłoby wykonane pod innym kątem. Natomiast zdjęcie zrobione przez W. C., siedzącego na krawędzi wanny, za ułożoną w wannie A. C., wyglądałoby dokładnie tak jak dowodowe zdjęcie”.

W tym względzie trzeba zauważyć, że przeprowadzone 31 marca 2021 r. przeszukanie domu w M. nastąpiło na podstawie postanowienia prokuratora z dnia 25 marca 2021 r., którym polecono Policji „dokonać przeszukania pomieszczenia sypialni (a więc nie łazienki - uw. SN) domu W. C. zam. [...] celem ujawnienia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie w postaci urządzeń wizualnych (kamer)” - k. 60 akt sprawy. Z tej czynności przeprowadzonej w dniu 31 marca 2021 r. sporządzono protokół (k. 61-63), z treści którego nie wynika, że osoby dokonujące przeszukania interesowały się pomieszczeniem łazienki, dokonywały oględzin „miejsc wskazanych przez A. C.”, tj. zainstalowanych w niej punktów świetlnych (halogenów) i poszukiwały śladów montażu urządzenia rejestrującego obraz. Co prawda do protokołu dołączono dokumentację fotograficzną, na której utrwalono m.in. wygląd sufitów łazienek (k. 64, 65 odw.), jednak nie dowodzi to, że przeprowadzono dokładne oględziny halogenów w poszukiwaniu ewentualnych śladów montażu jakiegoś dodatkowego urządzenia. Zatem jedna z istotnych przesłanek wniosku Sądu *ad quem* nie znajduje oparcia w powołanym dowodzie. Niezależnie od tego wydaje się, że nawet negatywny rezultat oględzin miałby ograniczoną wartość dowodową, skoro przeprowadzono by je po upływie prawie półtora roku od mającego zaistnieć zdarzenia, zaś oskarżony ma ponadprzeciętne umiejętności maskowania ewentualnych ingerencji w strukturę ściany czy sufitu, skoro jest z zawodu malarzem glazurnikiem.

Kolejna nasuwająca się uwaga to ta, że arbitralne jest twierdzenie Sądu Okręgowego, iż nie jest możliwe, aby dowodowe zdjęcie miało zostać wykonane z kamery zamontowanej we wskazanym przez A. C. halogenie, bo gdyby tak było, zostałoby wykonane pod innym kątem oraz że zdjęcie zrobione przez W. C., siedzącego na krawędzi wanny, za ułożoną w wannie A. C., wyglądałoby dokładnie tak jak dowodowe zdjęcie. Pozostaje to w opozycji do twierdzenia Sądu I instancji, że wersji podanej przez oskarżonego przeczy m.in. „układ łazienki z której korzystała pokrzywdzona oraz zajmowanej przez nią w czasie rozvodu sypialni, gdzie nie było realnych możliwości wykonania ujęcia w sposób utrwalony na zdjęciach przez jakąkolwiek osobę drugą. Nie było bowiem możliwości, aby jakakolwiek osoba była w stanie stać za pokrzywdzoną czy też przed nią, robiąc jej zdjęcia w takich ujęciach i pod takim kątem”. Podobnie zarzuty kasacji i jej część motywacyjna praktycznie w całości koncentrują się na wykazaniu, że Sąd Okręgowy wyciągnął błędne wnioski z oględzin przedmiotowej fotografii, bowiem „nie jest możliwym, aby zdjęcie ukazujące A. C. w czasie kąpieli zostało wykonane przez oskarżonego w ten sposób, że siedział on na wannie oparty o ścianę”, natomiast „ujęcie i kąt wykonania zdjęcia pozwala przyjąć, że zostało ono wykonane kamerą umieszczoną w halogenie”. Autor kasacji przekonywał, że Sąd „nie wziął pod uwagę istniejącego układu łazienki (...). Układ ten powoduje, że nie jest możliwym aby zdjęcie ukazujące A. C. w czasie kąpieli zostało wykonane w powyższy sposób przy zachowaniu ujęcia i kąta zrobienia zdjęcia ukazującego A. C. w czasie kąpieli”. Przy takiej rozbieżności ocen ponownie należy stwierdzić, że stanowczy pogląd Sądu, iż „zdjęcie zrobione przez W. C., siedzącego na krawędzi wanny, za ułożoną w wannie A. C., wyglądałoby dokładnie tak jak dowodowe zdjęcie” razi arbitralnością, co wypada uznać za rażące naruszenie art. 7 k.p.k., mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Takie ustalenie powinno bowiem opierać się na pewniejszej podstawie niż niczym niewsparte odczucie Sądu odwoławczego, odmienne od przeświadczenia Sądu meriti oraz jednej ze stron procesu. Wypada uznać, że taką podstawą byłaby opinia biegłego z zakresu fotografii, który przy uwzględnieniu przedstawianych przez strony wariantów wykonania fotografii (z miejsca zainstalowania halogenu, względnie przez osobę siedzącą na krawędzi wanny), reguł optyki oraz istniejącego układu przedmiotowej łazienki wypowiedziałby się, który wariant odpowiada utrwalonej na fotografii treści.

Z tych względów Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w Poznaniu, który będzie miał w polu widzenia poczynione wyżej uwagi. Zwrot oskarżycielce posiłkowej opłaty od kasacji znajduje oparcie w treści art. 527 § 4 k.p.k.

Jerzy Grubba   Piotr Mirek   Zbigniew Puskarski

[PGW]

[ał]